

Hodnocení diplomové práce Šárky Novákové

posudek vedoucí práce

Název práce: Způsoby obohacování slovní zásoby ve výuce na 2. stupni ZŠ

1. **TÉMA A CÍL PRÁCE:** Autorka se ve své diplomové práci zabývá „pojetím učiva o způsobech obohacování slovní zásoby ve výuce na 2. stupni ZŠ“ (str. 6), analyzuje a srovnává učebnicové řady pro 6. – 9. ročník od tří různých nakladatelství (SPN, Nová škola, Fraus) a dále navrhuje sadu didaktických materiálů vhodných k výuce zvoleného tématu, přičemž se snaží o aplikaci komunikačního pojetí výuky. V úvahu bere také motivaci žáků k učení. Cíle práce byly dle mého názoru splněny.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:** V úvodu práce jsou formulovány dvě pracovní hypotézy, jejichž platnost autorka prověřuje pomocí obsahové analýzy učebnicových řad. Nejprve se zabývá strukturou učebnicových řad a návazností učiva v ročnících, ve druhém kroku pak jde až na úroveň jednotlivých úloh a cvičení a sleduje, zda pojetí učiva o obohacování slovní zásoby směřuje k rozvoji komunikačních kompetencí žáků. V tomto kroku využívá popis tzv. komunikativních kompetencí, jak jsou definovány v RVP ZV. Ve shodě s tímto pojetím tedy rozlišuje pět oblastí komunikativních kompetencí, jejichž zastoupení v učebnicových řadách dále sleduje (formulace myšlenek, diskuze, porozumění textu, využívání komunikačních prostředků, spolupráce). Následně přehledně porovnává výsledky jednotlivých nakladatelství a pomocí grafů a tabulek ukazuje rozdíly v množství specificky zaměřených úloh. Po zevrubné analýze učebnic přistupuje k tvorbě vlastních didaktických materiálů a uplatňuje teoretická východiska uvedená v první části práce, obsahující poznatky o inovativním přístupu k výuce formulovaném týmem Stanislava Štěpáníka. Z pěti sfér, jež S. Štěpáník rozlišuje, si pro své vlastní didaktické materiály vybírá čtyři, a to: sféru každodenní komunikace, sféru reklamní komunikace, sféru zážitkové a expresivní komunikace a sféru institucionální komunikace. Svůj výběr dokáže zdůvodnit. Vytváří pracovní listy, které následně ověřuje ve výuce na nižším stupni víceletého gymnázia v Aši. Podrobně zpracovaná teoretická východiska, zevrubná analýza učebnicových řad a vlastní praktický didaktický materiál tak tvoří ucelenou práci, jež svědčí o komplexním a pečlivém přístupu k tématu.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA:** Práce je přehledně členěna do kapitol a podkapitol, je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Autorka funkčně využívá poznámkový aparát. Práce prošla jazykovou korekturou, přesto se na některých místech autorka nevyhnula neobratným nebo chybným formulacím, např. na str. 8: „...pasivní slovní zásoba obsahuje slova, kterým člověk rozumí, ale nepoužívá.“; str. 18: „RVP je realizováno tzv. školským vzdělávacím programem.“; na str. 69: „Řešením bylo výběr ukázky z knihy Hobit...“. Místy se vyskytují chyby v interpunkci. V části věnované reflexi vytvořených pracovních listů přechází autorka do vyjadřování v 1. os. sg., jelikož se jedná o její osobní zkušenost a reflexi. Bohužel současně přechází také do stylu vyjadřování blízkého vypravování spíše než odbornému textu (např. na str. 66 „Žáci kvarty mají na škole, kde jsem vykonávala praxi, jako povinný předmět mediální výchovu...“). Tyto formální nedostatky, dle mého názoru, nebrání porozumění a významně nesnižují celkovou kvalitu předkládané práce.

4. KOMENTÁŘ HODNOTITELKY: Předkládaná diplomová práce je soudržná, směřuje od teorie k praxi a zpět, obsahuje aplikaci teoretických poznatků do výuky a reflektuje vlastní didaktické materiály. Nejedná se tedy pouze o jednostrannou, teoretickou kritiku existujících učebnicových řad či koncepce výuky, ale o autorčin pokus přispět k diskuzi o inovacích v pojetí výuky vlastními materiály vycházejícími z podrobného studia odborných pramenů a z poctivé snahy přiblížit žákům učivo o obohacování slovní zásoby praktickým, motivujícím a zajímavým způsobem. Cení si i toho, že se autorka neomezila pouze na české prostředí, ale nechala se velmi příhodně inspirovat při didaktické stáži na Pedagogické fakultě v Prešově a do práce na základě vlastní zkušenosti z navštívených přednášek a seminářů prof. Liptákové a doc. Klimoviče zařadila i kapitolu o slovenských učebnicích.

NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ: Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně – velmi dobře** dle průběhu obhajoby.

V Plzni dne 3. 7. 2023

Mgr. Růžena Písková, Ph.D.

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
J. Písková